

**PROGRAMA CURRICULARĂ A SEMINARULUI
DE PEDAGOGIE II (TEORIA ȘI METODOLOGIA INSTRUIRII ȘI
TEORIA ȘI METODOLOGIA EVALUĂRII)
2008-2009**

Titular curs: conf. univ. dr. Viorel Ionel
Propunător: prep. univ. drd. Claudiu Bunăiașu

I. Principii de concepere. Cui se adresează:

Programul curricular este realizat în conformitate cu programa cursului de Pedagogie II (Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării), adresându-se formării studenților de la Facultatea de Educație Fizică și Sport, anul II, secțiile Educație Fizică și Sport, Kinetoterapie, cursuri de zi. Programa propusă reflectă concretizarea direcției curriculare în formarea viitorilor profesori, cu accent pe una dintre orientările actuale în Pedagogie – optimizarea conducerii procesului instructiv-educativ, atât la nivel instituțional, cât și la nivelul concret al activității educatorului, ca expresie a afirmării capacităților, deprinderilor, aptitudinilor, abilităților, trăsăturilor de personalitate necesare structurării profilului de competență profesională.

II. Situația disciplinei în planul de învățământ:

Anul de studiu	Semestrul	Activități didactice		Forma de evaluare
		Curs	Seminar	
II	3	2 ore	2ore	Examen scris Lucrări aplicative

III. Obiective specifice/ competențe ale disciplinei Pedagogie II (Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării):

1. Cunoașterea specificului actului educațional.
2. Cunoașterea structurii și funcționalității procesului instructiv–educativ (modelul sistemic, modele de comunicare didactică).
3. Înțelegerea utilității și a modului de aplicare a metodelor, a mijloacelor și a strategiilor didactice.
4. Aplicarea adecvată a operațiilor și a formelor evaluării.
5. Exersarea concepției unor proiecte de activitate didactică.

IV. Obiective specifice ale seminarului de Pedagogie II (Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării):

1. Consolidarea și sistematizarea cunoștințelor însușite la cursul de Pedagogie II, a capacităților aplicative utilizate în identificarea, descrierea și interpretarea concepțiilor, situațiilor pedagogice.

2. Conștientizarea rolului disciplinei Pedagogie în formarea profilului de competență profesională în cariera didactică.

3. Formarea capacității de a opera în mod curent cu termenii/sintagmele de specialitate în dezbateri, în lucrările aplicative.

4. Stabilirea unui set de modalități de optimizare a strategiilor de instruire și evaluare, în direcția promovării euristicii, interactivității, flexibilității (în instruire), a preocupării pentru obiectivitate, fidelitate, deontologie (în evaluare), în cadrul dezbaterilor, a eseurilor pe această temă ori ca ipoteze ale unei activități investigative prefigurată în proiecte de cercetare.

5. Abordarea critică și creativă a problemelor instruirii și evaluării, în contextul postmodernismului în pedagogie.

6. Stimularea dezvoltării competențelor acțional-metodologice în teoria și practica instruirii și evaluării, prin activități de operaționalizare a modelelor de instruire, a problematicii strategiilor de instruire și evaluare în cadrul unor acțiuni de proiectare, implementare, evaluare/reglare a unor activități didactice, situații instrucționale.

7. Analiza critică a direcțiilor reformei curriculare în învățământul românesc și ale implementării în practica educațională, avansând și modalități de optimizare la nivel strategic și acțional.

8. Dezvoltarea relațiilor interacționale în cadrul grupei de studenți, în vederea facilitării aplicării metodelor și tehnicilor de învățare în echipă.

9. Dezvoltarea unor trăsături de personalitate dezirabile studiului/inovării domeniului educațional: atitudinea pozitivă față de disciplina Pedagogie, conduita corespunzătoare activității de învățare, deontologia muncii științifice.

V. Conținuturi propuse:

Modulul III: Teoria și metodologia instruirii

Nr. crt.	Teme	Subteme	Nr. ore
1.	Problematica “Teoriei și metodologiei instruirii”	1.1. Seminar introductiv. Activitate organizatorică și de testare a reprezentărilor asupra activității didactice, a intereselor cognitive, a așteptărilor studenților față de activitatea seminarială 1.2. Teoria instruirii – perspective de abordare; noțiuni fundamentale; evoluții și contribuții recente 1.3. Teorii ale învățării și modele de instruire. Aplicații la disciplina Educație fizică 1.4. Abordări recente ale învățării școlare. Implicații asupra didacticii disciplinei Educație fizică	4
2	Procesul de învățământ- ca obiect de studiu	2.1. Esența procesului de învățământ 2.2. Caracteristici, modele ale procesului de învățământ	2

		<p>2.3. Perspective de abordare a procesului de învățământ – abordarea sistemică; perspectiva câmpului educațional</p> <p>2.4. Structura și funcționalitatea procesului de învățământ</p> <p>2.5. Unitatea predare-învățare-evaluare. Aplicații. Condiții și strategii de optimizare a interacțiunilor predare-învățare-evaluare</p>	
3.	Predarea - noțiune centrală în teoria instruirii	<p>3.1. Analize conceptuale ale predării</p> <p>3.2. Modele ale predării</p> <p>3.3. Stiluri de activitate didactică (stiluri de predare-stiluri de învățare, interacțiuni). Aplicații în predarea disciplinei Educație fizică</p>	2
4.	Strategii de instruire	<p>3.1. Conceptul de strategie a instruirii. Abordări actuale</p> <p>3.2. Tipuri de strategii ale instruirii</p> <p>3.3. Elemente componente ale strategiei didactice</p> <p>3.4. Construirea strategiilor de instruire</p>	2
5.	Metodologia instruirii	<p>5.1. Delimitări conceptuale</p> <p>5.2. Metode de învățământ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - perspective de abordare; - funcții; - clasificare; - analiza unor metode de învățământ; aplicații în predarea disciplinei Educație fizică <p>5.3. Mijloace de învățământ. Noile tehnologii informaționale și de comunicare</p>	2
6.	Moduri și forme de organizare a activităților de instruire și educare	<p>6.1. Organizarea instruirii pe clase și lecții</p> <p>6.2. Sisteme alternative de organizare a procesului de instruire și educare</p> <p>6.3. Moduri de organizare a activității didactice</p> <p>6.4. Lecția - unitate didactică fundamentală. Tipuri și variante de lecții</p>	2
7.	Proiectarea pedagogică	<p>6.1. Conceptul de proiectare pedagogică</p> <p>6.2. Analiză comparativă: proiectarea</p>	4

		<p>curriculară/ proiectarea tradițională</p> <p>6.3. Etape, niveluri și instrumente ale proiectării didactice</p> <p>6.4. <i>Aplicații:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Proiectarea pe unități de învățare la disciplina Educație fizică;</i> - <i>Proiectarea lecției de Educație fizică;</i> - <i>Proiectarea activităților extracurriculare.</i> 	
8.	Comunicare și interrelaționare în educație	<p>7.1. Relațiile educationale: specific; clasificare; descriere</p> <p>7.2. Comunicarea didactică și predarea</p> <p>7.3. <i>Aplicații: Tehnici de comunicare și interrelaționare, din perspectiva profesorului de Educație fizică</i></p>	1
9.	Normativitatea activității didactice	<p>8.1. Legitatea în educație/ Legitatea în instruire; categorii specifice: legi, principii, norme, reguli de acțiune</p> <p>8.2. Principiile didactice: caracteristici; analiza principiilor didactice</p>	1

Modulul IV: Teoria și metodologia evaluării

Nr. crt.	Teme	Subteme	Nr. ore
----------	------	---------	---------

1.	Problematica specifică teoriei evaluării	1.1. Conceptul de evaluare 1.2. Funcțiile evaluării 1.3. Tipuri de evaluare 1.4. Forme de evaluare 1.5. Factori, condiții și efecte ale evaluării. Modalități de asigurare a obiectivității evaluării 1.6. Autoevaluarea	2
2.	Metodologia evaluării: metode, tehnici și instrumente de evaluare	1.1. Metode clasice de evaluare 1.1.1. Probele orale 1.1.2. Probele scrise. Tipuri de itemi 1.1.3. Probele practice 1.2. Metode alternative de evaluare 1.3. Metodologia elaborării și utilizării instrumentelor de evaluare- aplicații la disciplina Educație fizică	4
3.	Directii de perfecționare a evaluării educaționale	3.1. Orientări și tendințe actuale în evaluarea educațională 3.2. Reforma sistemului de evaluare și examinare în România. Cercetări și inovații în domeniu	2

VI. Evaluarea realizării obiectivelor:

Se va utiliza preponderent evaluarea continuă, prin metode și instrumente alternative de evaluare, care va fi valorificată în cea sumativă.

Examenul final, ca formă a evaluării cumulative, pe lângă lucrarea scrisă finală (6 puncte), conform obiectivelor și tematicii programei disciplinei, va consta și din două lucrări aplicative elaborate de-a lungul semestrului, valorificându-se activitatea seminarială și practica pedagogică, evaluarea continuă fiind astfel valorizată în nota finală.

Lucrările aplicative vor consta în:

- un **eseu** bazat pe interpretarea proprie a unei problematici specifice tematicii studiate (1 punct);
- un **proiect de cercetare**, conceput în urma definirii unei situații problematice din practica pedagogică, sintetizând etapele unei activități de cercetare (2 puncte).

VII. Referințe bibliografice:

Cerghit, I. (2002). *Sisteme de instruire alternative alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*. București: Editura Aramis.

- Cristea, S. (1998). *Dicționar de termeni pedagogici*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Cucoș, C. (2002). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- D'Hainaut, L. (coord.). (1981). *Programe de învățământ și educație permanentă*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Ionel, V. (2002). *Pedagogia situațiilor educative*. Iași: Editura Polirom.
- Ionescu, M. și Radu, I. (1995). *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- Iucu, R.B. (2001). *Instruirea școlară. Perspective teoretice și practice*. Iași: Editura Polirom.
- Jinga, I. și Istrate, E. (1998). *Manual de pedagogie*. București: Editura All.
- Joița, E. (1998). *Eficiența instruirii*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Joița, E. (2006). *Instruirea constructivistă- o alternativă*. București: Editura Aramis.
- Lisievi, P. (2002). *Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente*. București: Editura Aramis.
- Maciuc, I. (2006). *Pedagogie. Repere ale instruirii*. Craiova: Editura Sitech.
- Neacșu, I. (1990). *Instruire și învățare*. București: Editura Științifică.
- Oprea, C.L. (2008). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Postelnicu, C. (2000). *Fundamente ale didacticii școlare*. Craiova: Reprografia Universității din Craiova.
- Potolea, D. (1989). *Profesorul și strategiile conducerii învățării. Structuri, strategii și performanțe în învățământ*. (coord. I. Jinga și L. Vlăsceanu). București: Editura Academiei.
- Radu, I.T. (1999). *Evaluarea în procesul didactic*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Potolea, D., Neacșu, I., Radu, I.T. (1996). *Reforma evaluării în învățământ. Concepții și strategii*. București: Consiliul Național de Evaluare și Examinare.
- Radu, I.T. (1999). *Evaluarea în procesul didactic*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Stoica, A. (2003). *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*. București: Editura Humanitas Educational.
- Stoica, A. (coord.). (2001). *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*. București: Editura Prognosis.

Universitatea din Craiova
Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar

**PROGRAMA ACTIVITĂȚII DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ
 PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
 2008-2009**

Coordonator de practică pedagogică: Prep. univ. drd. Claudiu Bunăiașu

I. Argument

Programa activității de *Practică pedagogică* pentru învățământul primar caută să materializeze principiile și strategiile naționale de formare inițială pentru cariera didactică, precum și direcțiile, criteriile și solicitările precizate în documentele europene privind această pregătire, axată acum pe perspectiva instruirii centrate pe elev, a curriculumului reorganizat, reconstruit în contexte educaționale variate.

Sesizarea modului de concretizare a acestor paradigme, politici și strategii în practica educațională, la nivelul unei organizații școlare și la cel concret- acțional (al procesului de instruire și educare în clasa de elevi), s-a realizează prin practica observativă din anul I.

În anul al II-lea de studiu, în primul semestru se vor perfecționa capacitățile și abilitățile de analiză a activităților observate, a documentelor curriculare. Apoi, prin proiectarea și susținerea de activități didactice și extracurriculare (începând cu semestrul al doilea) își vor perfecționa competențele aplicative, prin respectarea normativității pedagogice, aplicarea normelor și etapelor metodologice ale didacticilor disciplinelor, dar și promovând propriile inovații curriculare.

Programa se adresează studenților din anul II, ciclul de licență, de la Facultatea de Științe ale Educației, specializarea Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar.

II. Situația disciplinei în planul de învățământ

Anul de studiu	Semestrul	Număr ore	Tipul de activitate practică pedagogică	Forma de evaluare
I	I și II	2 ore/săpt. Total- 56 ore	Semestrul I: Practică observativă Semestrul II: Practică observativă și susținerea de activități didactice	Colocviu de evaluare- Portofoliu

III. Obiectivele activității de practică pedagogică

III.1. Identificarea și analiza elementelor curriculare în activitățile observate, din punct de vedere structural și procesual.

III.2. Analiza modului în care sunt implementate în practica educațională direcțiile și strategiile reformei curriculare, prevederile documentelor curriculare de tip reglator.

III.3. Dezvoltarea capacităților de analiză critică a produselor curriculare principale și (planul –cadru de învățământ, programele curriculare, manuale alternative) și auxiliarele curriculare(ghiduri metodologice, culegeri, softuri educaționale).

III.4. Formarea capacităților și abilităților de sesizare, explicare, evaluare, interpretare, în cadrul practicii școlare, a demersurilor de adaptare, reconstruire, proiectare, implementare și evaluare a curriculumului școlar.

III.5. Dezvoltarea capacităților de identificare, analiză și interpretare a relațiilor interpersonale în clasa de elevi, prin aplicarea de teste sociometrice și prelucrarea, interpretarea rezultatelor în cadrul matricelor sociometrice și a sociogramei colective/individuale.

III.6. Formarea/dezvoltarea competențelor de proiectare, implementare și auto/inter(evaluare) de acțiuni și activități didactice, la nivelul unor situații de instruire și lecții.

III.7. Afirmarea competențelor de cercetare managerială și inovare, prin emiterea de ipoteze care să întrevadă soluții de optimizare a situațiilor problematice identificate în practica școlară și întreprinderea de demersuri investigative

IV. Categoriile de activități ale practicii pedagogice

1. Activități de cunoaștere generală a școlii și a clasei, a contextului curricular în care se implementează curriculumul (spații școlare, performanțe școlare ale elevilor, elemente de cultură și climat organizațional).

2. Activități de observare de activități didactice, completând protocoale de observare.

3. Activități de studiere și interpretare a climatului psihosocial din clasa de elevi, îndeosebi a relațiilor interpersonale, prin aplicarea de teste sociometrice și completarea de matrice sociometrice, de sociograme colective/individuale.

4. Analiza documentelor curriculare oficiale și auxiliare, prin completarea de grile de evaluare a acestora.

5. Elaborarea de proiecte de lecții și implementarea, (auto/inter)evaluarea acestora.

V. Planificarea activităților

Semestrul	Săptămâna	Obiective urmărite
I	1, 2	Organizare
	3	Cunoașterea generală a școlii și a clasei de elevi, analiza climatului organizațional, a celui psihosocial din clasă
	4, 5, 6, 7,8	- Observarea activității didactice și completarea de protocoale de observare. - Analiza documentelor curriculare oficiale și auxiliare. - Studierea produselor curriculare elaborate de mentori: programe curriculare pentru disciplinele opționale, planificarea calendaristică, proiecte pe unități de învățare, proiecte de lecții. - Aplicarea de teste sociometrice și completarea de matrice sociometrice, de sociograme.
	9	Analiza critic-reflectivă a activităților desfășurate
	10,11,12,13	- Observarea activității didactice și completarea de protocoale de observare. - Elaborarea de proiecte de lecții.
	14	Analiza cumulativă. Prezentarea portofoliului de practică pedagogică- ca modalitate de evaluare parțială
II	1	Organizare

	2	Reactualizarea materiei parcurse la <i>Teoria și metodologia curriculumului, Teoria și metodologia instruirii</i> și a experiențelor metodologice dobândite prin activitățile aplicative și practica pedagogică
	3, 4, 5, 6, 7,8	- Observarea activității didactice și completarea de protocoale de observare. - Elaborarea de proiecte de lecții și susținerea de activități didactice.
	9	Analiza critic- reflectivă a activităților desfășurate.
	10, 11, 12,	- Observarea activității didactice. - Participarea la activitățile extracurriculare, prin contribuții la proiectarea, organizarea, monitorizarea, evaluarea acestor activități.
	13, 14	Analiza finală a practicii pedagogice. Colocviul de evaluare finală

V. Evaluarea realizării obiectivelor:

Va fi utilizată preponderent evaluarea continuă, prin verificări și aprecieri punctuale asupra nivelului dezvoltării competențelor profesionale, asupra atitudinilor profesionale ale viitorilor profesori pentru învățământul primar și preșcolar. Evaluarea continuă va fi inclusă în evaluarea sumativă, realizată în colocviul de evaluare.

Evaluarea sumativă va consta în analiza portofoliului, constând în:

- **protocoale de observare a activității didactice (cel puțin 8 protocoale, pe fiecare semestru) ;**
- **modele de teste sociometrice aplicate, însoțite de instrumentele de prelucrare și interpretare a rezultatelor – matrice sociometrice și sociograme(sem. I);**
- **elaborarea unor proiecte de lecții(pe fiecare semestru);**
- **colecție de produse curriculare–plan-cadru de învățământ, programe curriculare naționale și opționale, planificări calendaristice, proiecte pe unități de învățare, proiecte de lecții, însoțite de matrice de evaluare a acestora și aprecieri, reconstrucții proprii(pe fiecare semestru);**
- **proiecte de lecții elaborate(pe fiecare semestru);**
- **fișe de evaluare a activităților didactice susținute, completate și semnate de către mentori(sem. II);**
- **o lucrare aplicativă, cuprinzând: analize critice, de ordin general, asupra activităților observate și susținute; reflecții, ipoteze, soluții privind optimizarea practicii educaționale(sem. II).**

Participarea la practica pedagogică este obligatorie (cel puțin jumătate din totalul orelor alocate). Nota minimă la practică este 7 (șapte). Nota finală reprezintă media aritmetică dintre portofoliul de practică pedagogică și media notelor acordate de către mentor pentru activitățile didactice susținute.

Anexa nr. 1: Distribuirea studenților pe grupe de practică și alternanța pe clase

**Universitatea din Craiova
Facultatea de Litere
Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar
Anul universitar 2008-2009
Anul de studii – II (sem. I și sem. II)**

**REPARTIZAREA STUDENȚILOR PE GRUPE
LA PRACTICA PEDAGOGICĂ- ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

(Total: 28 studenți)

Coordonator: Prep. univ. drd. Claudiu Bunăiașu

GRUPA I

1. SANDU ANA – RAMONA
2. BĂLĂȘESCU MARIA – MIRELA
3. DRĂCEA ILEANA
4. DUMITRACHE AURELIA
5. IVAȘCU GEORGIANA – ALINA
6. MIREA IONELA
7. TUDORICĂ ELENA – LILIANA

GRUPA II

1. POPA ELENA – GABRIELA
2. BĂNICI MARIANA
3. COTEANU IULIANA – MIHAELA
4. FARISEU ANA – MARIA
5. PĂTRAȘCU ALINA
6. STĂVARU ANGELA
7. STĂVARU MARINELA

GRUPA III

1. SURDU ELENA - FLORENTINA
2. BAROANĂ AURELIA - SIMONA
3. BUZATU LILIANA – SILVIANA
4. CORBEANU ILEANA
5. DRĂGHICI IONELA – MARINELA
6. MANEA LAVINIA – ANDREEA
7. STEGĂROIU ANAMARIA – IOANA

GRUPA IV

1. MOTORGA CRISTINA
2. BĂRBOIANU LILIANA
3. EPURE ALINA.
4. STUPARU LUCIA – ELENA
5. ȘOȘA IONELA – DANIELA
6. TUȚĂ MONICA SIMONA
7. ȚÎRCOMNICU MĂDĂLINA – DANA

ALTERNANȚA GRUPELOR LA PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

GRUPA	SEMESTRUL I		SEMESTRUL II	
	CLASA	MENTOR	CLASA	MENTOR
I	a IV-a B	PĂUN LIDIA- Colegiul Național “Ștefan Velovan”	I A	POPA FLORENTINA- Colegiul Național „Carol I”
II	I A	POPESCU MIRELA- Școala 22 “Mircea Eliade”	a II-a A	DIMA EMILIA - Colegiul Național “Ștefan Velovan”
III	I A	POPA FLORENTINA - Colegiul Național „Carol I”	a IV-a B	PĂUN LIDIA-Colegiul Național “Ștefan Velovan”
IV	aII-a A	DIMA EMILIA- Colegiul Național “Ștefan Velovan”	I A	POPESCU MIRELA - Școala 22 “Mircea Eliade”

Anexa nr. 2: Modele structurale ale proiectelor de activitate didactică

2.1. Planificarea calendaristică a instruirii

Aria curriculară:

Disciplina / modulul:

Clasa:

Varianta de curriculum :

Nr.ore / săpt. alocate în schema orară:

Obiective-cadru	Obiective de referință	Unități de învățare	Unități de conținut	Nr. ore	Perioada	Observații

2.2. Proiectul unității de învățare

Unitatea de învățare	Obiective specifice unității de învățare	Unități de conținut	Nr. ore	Pe-rioada	Strategii de instruire			Metode și instrumente de evaluare	Observații
					Metode și procedee	Mijloace de învă.	Forme de organizare		

2.3. Proiectul de lecție

- Disciplina/ modulul:
- Aria sau ariile curriculare:
- Unitatea de învățare:
- Conținutul învățării:

- Obiective de referință:
- Condiții inițiale de realizare:
- Obiective operaționale:
- Conținuturi esențializate:
- Tipul lecției:
- Varianta :
- Strategia sau strategiile de instruire:
 - a) Metode și procedee:
 - b) Mijloace de învățământ:
 - c) Forme de organizare:
- Metode și instrumente de evaluare:

Etapele lecției	Obiective de referință	Obiective operaționale	Conținut esențializat	Demersuri strategice ale profesorului și elevilor	Modalități de evaluare și autoevaluare

Anexa nr. 3: Materiale administrative

**Universitatea din Craiova
Facultatea de Litere
Pedagogia Învățământului Primar și Preprimar
Anul universitar 2008-2009
Anul de studii – I (sem. I și sem. II)**

**TABEL NOMINAL CU CADRELE DIDACTICE CARE ÎNDRUMĂ PRACTICA
PEDAGOGICĂ A STUDENȚILOR
- ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR -**

Coordonator: Prep. univ. drd. Claudiu Bunăiașu

Nr. crt.	Numele și prenumele	Funcția didactică	Unitatea școlară	Clasa	Vechime în învățământ	Grad didactic	Grupele îndrumate	Nr. studenți
1.	POPA FLORENTINA	Institutor II	Colegiul Național "Carol I"	a IV -a A	33	I	Sem. I: gr. III Sem. II: gr. I	Sem. I: 7 Sem. II: 7
2.	POPESCU MIRELA	Institutor I	Școala nr. 22 "Mircea Eliade"	a II-a C	26	I	Sem. I: gr. II Sem. II: gr. IV	Sem. I: 7 Sem. II: 7
3.	DIMA EMILIA	Institutor I	Colegiul Național "Ștefan Velovan"	I A	32	I	Sem. I: gr. IV Sem. II: gr. II	Sem. I: 7 Sem. II: 7
4.	PĂUN LIDIA	Institutor I	Colegiul Național "Ștefan Velovan"	a III-a B	28	I	Sem. I: gr. I Sem. II: gr. III	Sem. I: 7 Sem. II: 7

**PROGRAMA CURRICULARĂ A SEMINARULUI
DE TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI
2008-2009**

Titular curs: Prof. dr. Elena Joița
Propunător: Prep. drd. Claudiu Bunăiașu

I. Principii de concepere. Cui se adresează

Programa propusă este realizată în conformitate cu modalitatea constructivistă de concepere, implementare și evaluare a celui de-al doilea modul al disciplinei *Pedagogie*, obligatorie în pregătirea cadrelor didactice. Față de pregătirea inițială a celorlalte categorii de profesori, modulul *Teoria și metodologia curriculumului* este extins la nivelul unui semestru, din nevoia aprofundării pregătirii pedagogice a viitorilor profesori pentru învățământul primar și preșcolar.

Programa activităților aplicative ale disciplinei *Teoria și metodologia curriculumului* caută să materializeze principiile și strategiile naționale de formare inițială pentru cariera didactică, precum și direcțiile, criteriile și solicitările precizate în documentele europene privind această pregătire, axată acum pe perspectiva instruirii centrate pe elev, a curriculumului reorganizat, reconstruit în contexte educaționale variate.

Perspectiva dimensiunii practice a curriculumului este abordată ca principiu metodologic de concepere a programei. Astfel că reperele fundamentale ale concepției și construcției curriculare au fost următoarele opțiuni strategice:

- *dobândirea* de către studenți a unor competențe și abilități specifice de integrare și utilizare în practica școlară a unor demersuri de adaptare, reconstruire, proiectare, implementare și evaluare a curriculumului școlar, prin care să asigure optimizarea și personalizarea procesului de instruire, tratarea diferențiată și personalizată a elevilor;

- *integrarea*, în propriul sistem al valorilor profesionale, al culturii curriculare, a unor atitudini de receptivitate și valorizare față de evoluțiile în plan curricular, dezvoltând strategii de managementul schimbării în acest domeniu.

Programa se adresează studenților din anul I, ciclul de licență, de la Facultatea de Științe ale educației, specializarea Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar.

II. Situația disciplinei în planul de învățământ

Anul de studiu	Semestrul	Activități didactice		Forma de evaluare
		Curs	Seminar	

I	I	2 ore Total - 28 ore	1oră Total - 14 ore	Examen scris Lucrări aplicative
---	---	-------------------------	------------------------	------------------------------------

III. Scopuri și obiective specifice:

III.1. Competențe de înțelegere, explicare și interpretare

III.1.1. Analiza, interpretarea și evaluarea principalelor evoluții, orientări, perspective de analiză a curriculumului școlar.

III.1.2. Analiza reflectiv-critică și formularea judecăților de valoare proprii, privind abordarea problematicii curriculumului școlar în literatura de specialitate, a procesului de implementare a curriculumului oficial și a celui la decizia școlii, în învățământul primar și preșcolar.

III.1.3. Analiza critică a direcțiilor reprezentative de evoluție din domeniul politicilor și practicilor curriculare în învățământul preuniversitar: paradigme, strategii, perspective.

III.2. Competențe acțional- metodologice

III.2.1. Dezvoltarea abilității de a analiza critic documentele curriculare principale și auxiliare, în baza cărora se desfășoară procesul instructiv-educativ.

III.2.2. Dezvoltarea capacităților de a construi produse curriculare proprii (programe curriculare pentru disciplinele opționale, proiecte pe unitățile de învățare, proiecte de lecții, de activități extracurriculare.), care să transpună orientările (post) moderne ale curriculumului.

III.2.3. Dezvoltarea capacităților de elaborare a strategiilor de eficientizare a implementării produselor curriculare.

III.2.4. Dezvoltarea capacităților de elaborare și aplicare a modalităților, procedurilor adecvate de monitorizare, evaluare multilaterală a curriculumului oficial și a celui la decizia școlii (proiect, rezultate, proces).

III.2.5. Adoptarea de decizii curriculare de ameliorare/perfecționare/ dezvoltare a procesului curricular.

III.2.6. Dezvoltarea competențelor manageriale în domeniul curriculumului, prin exersarea afirmării capacităților, abilităților manageriale în rezolvarea de situații educaționale variate, de operaționalizare a culturii curriculare.

III.2.7. Afirmarea competențelor de cercetare managerială și inovare, prin emiterea de ipoteze care să întrevadă soluții de optimizare a situațiilor problematice în practica curriculară și întreprinderea de demersuri investigative

III.2.8. Dezvoltarea și aplicarea unor strategii metacognitive, vizând autoperfecționarea competențelor din domeniul curriculumului la decizia școlii (self-managementul curriculumului).

III.3. Atitudini profesionale

III.3.1. Integrarea principiilor, conceptelor, metodologiei și instrumentelor proprii *Teoriei curriculumului* în sistemul valorilor profesionale ale studenților.

III.3.2. Adoptarea unei atitudini profesionale de receptivitate la inovațiile din domeniul curricular.

III.3.3. Aplicarea consecventă a principiilor deontologice în construcția și aplicarea curriculumului școlar, în toate ipostazele sale.

III.3.4. Conștientizarea impactului realizării unui curriculum individualizat și personalizat în planul dezvoltării personale a elevilor.

III. STRATEGII DE INSTRUIRE: predominant constructiviste

III.1. Metode de instruire:

- **metode și procedee inductive:** metode pentru tratarea inițială a informațiilor concrete; metode pentru formarea imaginii mentale; metode pentru realizarea înțelegerii; metode pentru realizarea de generalizări, conceptualizări în mod propriu; de organizare a experienței cognitive;

- **metode și procedee deductive:** metode de rezolvare constructivistă a situațiilor problemă; metode de utilizare constructivistă a reflecției personale; metode pentru luarea de decizii;

- **metode de construire a înțelegerii creative.**

- **metode clasice de instruire, reevaluate din perspectivă constructivistă:** conversația euristică, dezbaterile, problematizarea, exercițiul, studiul de caz, jocul de rol, elaborarea de proiecte, învățarea prin cercetare.

- **metode de interacțiune educațională:** brainstormingul, sinectica, tehnica Phillips 6.6., metoda mozaicului, tehnica acvariului.

III.2. Mijloace de învățământ: retroproiectorul, folii de retroproiector, videoproiectorul, fișe cu sarcini de lucru.

III.3. Forme de organizare a activității: activități frontale, activități în grupuri mici, activități independent-individuale..

IV. CONȚINUTURI ȘI EXEMPLE DE SARCINI DE LUCRU

Nr. crt.	Teme	Subteme	Exemple de sarcini de lucru	Nr. ore
----------	------	---------	-----------------------------	---------

1.	Seminar introductiv	<p>1. Activitate organizatorică și de testare a reprezentărilor asupra activității didactice, a intereselor cognitive, a așteptărilor studenților față de activitatea seminarială</p> <p>2. Evaluarea inițială a experienței cognitive și aplicative, a capacităților de înțelegere și argumentare, a competențelor aplicative în domeniu</p> <p>3. Prezentarea, analiza programei; propuneri de dezvoltare a programei</p>	<p>S. 1.1 : Elaborarea de răspunsuri la un chestionar structurat pe itemi vizând interesele cognitive și expectanțele studenților față de activitatea seminarială, cunoștințele, reprezentările inițiale privind procesul curricular.</p> <p>S.1.2.: Enumerați o serie de capacități, trăsături, atitudini profesionale ale profesorului pentru învățământul primar și preșcolar. Apoi, prin generalizare, conturați un profil de competență al profesorului, pentru acest nivel al învățământului.</p> <p>S.1.3. Raportați profilul de competență conturat la programa seminarului de <i>Teoria și metodologia curriculumului</i>. Analizați critic programa curriculară din această perspectivă; propuneți teme, aplicații, pentru dezvoltarea programei.</p>	2
2.	Fundamentarea concepției curriculare	<p>2.1. Fundamentele filosofice, epistemologice, sociologice, psihologice, praxiologice, pedagogice ale curriculumului</p> <p>- Elaborarea, interpretarea, rezolvarea de instrumente pentru facilitarea înțelegerii, aplicării, pe problematica fundamentării concepției curriculare</p> <p>2.2. Repere istorice în abordarea și conceptualizarea curriculumului</p> <p>2.3.. Conceptul de curriculum în actualitate. Abordarea multidimensională</p> <p>2.4. . Concepte corelative ale curriculumului</p>	<p>S. 2.1 : Identificați, analizați, interpretați, prin raportare la actualul context curricular, principalele semnificații ale conceptului de curriculum, folosindu-vă de noțiunile de la curs, precum și de alte surse bibliografice.</p> <p>S. 2.2. : Elaborați o matrice în care:</p> <p>- să analizați comparativ diversele perspective de conceptualizare ale curriculumului educațional;</p> <p>- să deduceți consecințele modurilor de abordare ale curriculumului asupra practicii curriculare;</p> <p>- să afirmați concepția</p>	1

3.	Tipuri, funcții și criterii de elaborare a unui curriculum	<p>3.1. Funcțiile curriculumului</p> <p>3.2. Tipuri de curriculum. Posibilități de utilizare, de către profesor, a tipurilor de curriculum, în realizarea scopurilor și obiectivelor curriculare</p> <p>3.3. Componentele Curriculumului Național. Ipostaze ale curriculumului la decizia școlii</p>	<p>proprie în problematică.</p> <p>S. 3. : Elaborați un eseu, axat pe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza comparativă dintre “curriculumul centrat pe elev” și “curriculumul centrat pe disciplina școlară”; - emiterea de reflecții, de ipoteze de optimizare a practicilor curriculare (din perspectiva orientărilor postmoderne). 	1
4.	Perspectiva structurală de analiză a curriculumului	<p>4.1. Finalitățile procesului educațional</p> <p>4.1.1. Categoriile de finalități educaționale</p> <p>4.1.2. Modalități de determinare și derivare a obiectivelor educaționale</p> <p>4.1.3. Taxonomia obiectivelor educaționale</p> <p>4.2. Conținuturile curriculare</p> <p>4.2.1. Surse și criterii de selecție a conținuturilor învățământului</p> <p>4.2.2. Transpoziția didactică a conținuturilor</p> <p>4.2.3. Modalități de organizare a conținuturilor</p> <p>4.2.4. Modalități inovatoare de organizare a curriculumului. Structurile curriculare integrate</p> <p>4.3. Rolul altor componente ale curriculumului: strategii de instruire, timpul de instruire, strategii de evaluare</p>	<p>S.4.: Realizați o analiză critică a categoriilor de finalități precizate în cadrul documentelor curriculare oficiale, pe criterii referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - echilibrarea obiectivelor sistemului și procesului de învățământ, definite în documentele de politică educațională, pe dimensiunile educației și pe obiective strategice ale reformei curriculare; - adecvarea obiectivelor-cadru și de referință, din programele școlare, la obiectivele reformei curriculare, la elementele de psihologia învățării, la logica științei care determină logica didactică a disciplinei respective; - modul de derivare a obiectivelor unor discipline școlare. 	4
5.	Perspectiva procesuală de analiză a curriculumului	<p>5.1. Proiectarea curriculumului</p> <p>5.1.1. Principii și norme ale proiectării curriculumului</p> <p>5.1.2. Modele de concepere a curriculumului</p>	<p>S.5.1. : Pornind de la aspectele constatate și interpretate în aplicația S.4., propuneți un set de modalități de optimizare a procesului de selectare,</p>	2

		<p>5.1.3. Roluri și atribuții ale profesorului-constructivist în proiectarea curriculară</p> <p>5.2. Implementarea curriculumului</p> <p>5.2.1. Factori, condiții ale implementării curriculumului</p> <p>5.2.3. Strategii de eficientizare a implementării curriculumului</p> <p>5.3. Evaluarea curriculumului</p> <p>5.3.1. Modele de evaluare a curriculumului</p> <p>5.3.2. Criterii de evaluare a unui curriculum</p> <p>6.1 Produse curriculare principale: planul de învățământ, programa școlară, manualul școlar</p> <p>6.2. Produse curriculare auxiliare</p>	<p>definire, adecvare, precizare, derivare a obiectivelor educaționale, la nivel strategic și operativ al proiectării curriculare, din perspectiva actualei concepții curriculare.</p> <p>S.5.2.: Utilizând materialul-suport „Modalități de organizare a curriculumului”, realizați o analiză comparativă a perspectivelor de organizare curriculară, arătând avantajele și/sau dezavantajele fiecăreia în procesul curricular; stabiliți și argumentați pe cea optimă, din perspectiva actualei reforme curriculare.</p> <p>S.5.3. :Avansați apoi o serie de soluții de inovare a curriculumului de către profesor (prin programe curriculare în zona curriculumului la decizia scolii), din perspectiva organizării curriculare alese, rezultând astfel o matrice comparativ – optativă. Formulați reflecții personale, privind reconstrucția curriculumului de către profesor.</p> <p>S.6.1. : Elaborați o programă curriculară, în viziunea interdisciplinară sau transdisciplinară, pentru o disciplină/modul, din cadrul curriculumului la decizia scolii.</p> <p>S.6.2. : Raportându-vă la programa curriculară inovatoare elaborată și la programele în vigoare, din trunchiul comun, realizați o matrice, în care să comparați perspectiva modular-integrată de construire a unei programe</p>	2
--	--	--	---	---

7.	Managemen tul curriculum- ului	<p>7.1. Perspective de abordare în managementul de curriculum</p> <p>7.2. Activități manageriale ale profesorului în procesul curricular</p> <p>7.3. Self-managementul curriculumului</p>	<p>școlare cu cea monodisciplinară (preponderentă încă în trunchiul comun).</p> <p>S.4.6.: Elaborați o matrice de evaluare a principalelor documente curriculare, utilizate la o clasă/grupă, arie curriculară/disciplină.</p> <p>S.7.1.: Utilizând harta cognitivă „Perspective de abordare a managementului curriculumului constructivist la nivelul clasei de elevi“, elaborați o lucrare aplicativă, în care să detaliați activitățile manageriale ale profesorului pentru învățământul primar și preprimar, precizând etape, acțiuni, operații specifice, axate pe modalitățile concrete de implementare a concepției curriculare, la acest nivel .</p> <p>S.7.2. :Sintetizați, apoi, ca anexe la materialul suport, trei hărți cognitive, câte una pentru fiecare perspectivă a managementului de curriculum.</p> <p>S.7.4: Pentru trei dintre activitățile manageriale prezentate în materialul suport, elaborați câte un instrument util, care operaționalizează aceste activități și evidențiază competențele profesorului de cercetător și inovator în domeniul curricular (de exemplu: chestionare, ghiduri de interviuri, de focus-grupuri, grile de observare, de monitorizare, modele</p>	2
----	---	---	---	---

			<p>metodologice).</p> <p>S.7.4: Elaborați un eseu, pe tema auto perfecționării competențelor manageriale ale profesorului în domeniul curriculumului.</p>	
--	--	--	---	--

VI. Evaluarea realizării obiectivelor:

Conform concepției curriculare și a obiectivelor disciplinei *Teoria și metodologia curriculumului*, criteriile de evaluare se vor referi la aspectele formative, a competențelor profesionale, a capacităților cognitive, a cunoștințelor procedurale, a metacunoștințelor.

Evaluarea continuă, preponderentă în activitățile aplicative, se va realiza, mai ales, prin metode și instrumente alternative de evaluare. Ea va fi inclusă în evaluarea sumativă, rezultând o evaluare cumulativă care verifică și activitatea seminarială, nivelul metacogniției, experiențele metodologice și atitudinile profesionale ale viitorilor profesori.

Examenul final va consta din:

- lucrarea scrisă finală, în sesiunea din iarnă, conform obiectivelor și tematicii programei disciplinei (6puncte);
- 2 lucrări aplicative elaborate în timpul semestrului, conform obiectivelor formulate:
 - a) rezolvarea a unei sarcini tematice, la alegere, din cadrul celor reprezentate grafic în lucrarea *Pregătirea pedagogică a studenților. Sarcini și instrumente de învățare independentă, constructivistă*. coord. E. Joița. 2006. Craiova: Editura Universitaria, cap. 4 (1 punct) ;
 - b) completarea unei matrice criteriale de evaluare a principalelor documente curriculare utilizate la o clasă/grupă, arie curriculară/disciplină .
 - din oficiu – 1 punct;
 - bonus – 1 lucrare aplicativă realizată la seminar, dintre cele propuse în programă – 1 punct.

VII. Bibliografie:

- Cristea, S. (1998). *Dicționar de termeni pedagogici*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Cristea, S. (2006). *Curriculum pedagogic*. București: Editura Didactică și Pedagogică
- Cucoș, C. (2002). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Joița, E. (2003). *Pedagogie – Educație și curriculum*. Craiova: Editura Universitaria
- Joița, E. (coord.). (2006). *Pregătirea pedagogică a studenților. Sarcini și instrumente de învățare independentă, constructivistă*. Craiova: Editura Universitaria

- Joița, E. (coord.). (2007). *Formarea pedagogică a profesorului. Instrumente de învățare cognitiv – constructivistă*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- M.E.N., C.N.C. (1998). *Curriculum Național pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referință*. București: Editura Corint.
- Niculescu, R.M. (2003). *Teoria și managementul curriculum-ului*. Brașov: Editura Universității Transilvania
- Păun, E., Potolea, D. (coord.). (2002). *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*. Iași: Editura Polirom
- Potolea, D. (1983). Interdisciplinaritatea conținutului învățământului; o tipologie și câteva implicații. În *Revista de pedagogie*, 8.
- Potolea, D., Manolescu, M. (2005). *Teoria și metodologia curriculumului*. M.Ed.C.: Proiectul pentru Învățământul rural.
- Stanciu, M. (1999). *Reforma conținuturilor învățământului*. Iași: Editura Polirom.
- Site-ul Consiliului Național pentru Curriculum și Evaluare: <http://cnc.ise.ro/reforma/... htm>